

1. Obecný model pro restrukturalaci učitel'ských studijních programů na Fakultě pedagogické ZČU v Plzni

V návaznosti na Boloňskou deklaraci a na záměry MŠMT v oblasti terciárního vzdělávání vedení Fakulty pedagogické ZČU v Plzni projednalo a schválilo strategický záměr postupně od akademického roku 2001/02 restrukturalovat učitel'ské studijní programy. Na tomto základě byl v rámci řešení rozvojového projektu *Základy přírodních věd* v roce 2002 vytvořen pilotní bakalář'ský studijní program *Přírodovědná studia*.

V návaznosti na studijní program *Přírodovědná studia* přistupuje fakulta k restrukturalaci ostatních studijních oborů. V současné době sledujeme jednak nedostatek aprobovaných učitelů (zejména učitelů jazyků, ale i ostatních aprobačních předmětů), jednak poměrně vysoké procento absolventů, kteří se nevěnují učitel'skému povolání. Proto je dle našeho názoru nutné vytvořit otevřené studijní programy tak, aby bylo možno odložit volbu učitel'ského profesního zaměření na pozdější fáze studia, a tedy vstoupit do magisterského učitel'ského programu až po uvážlivé volbě. S tím souvisí všeobecně akceptované přesvědčení, že učitel'ské vzdělání **musí být magisterské**.

Základním cílem procesu restrukturalace je vytvořit bakalář'ské studijní obory a na ně navazující učitel'ské magisterské obory v rámci studijního programu *Učitelství pro ZŠ a Učitelství pro SŠ* tak, aby se mohl větší počet studentů zapojit do terciárního vzdělávání. Usilujeme o maximální prostupnost studijních programů v rámci ZČU, ale i v rámci všech vysokých škol v České republice. Restrukturalace studia umožňuje studentům širší spektrum volby kurikulární cesty. Bakalář'ské programy jsou připraveny tak, aby dávaly možnost pokračovat v navazujícím učitel'ském studijním programu či v navazujícím neúčitel'ském magisterském programu na fakultách ZČU nebo jiných univerzit, příp. aby umožňovaly výstup přímo do praxe. Sledujeme další cíle: využít odborného potenciálu, který nabízejí ostatní fakulty ZČU, a jednotného studijního prostředí, které je na univerzitě dáno kreditním systémem, k vytvoření flexibilních studijních programů. Při přípravě restrukturalace učitel'ského studia zintenzivňujeme spolupráci s představiteli příslušných útvarů veřejné správy, úřady práce, s partnerskými vysokými školami v České republice i v zahraničí, ale i s konkrétními základními a středními školami.

Předložený projekt se přímo vztahuje k Dlouhodobému záměru ZČU, v němž je jednoznačně přijata strategie postupné restrukturalace studijních programů univerzity. V aktualizaci dlouhodobého záměru FPE pro rok 2002 – 2003 je tato strategie konkretizována: *„V časovém horizontu akademického roku 2004/2005 perspektivně připravovat bakalář'ské studijní obory a na ně navazující učitel'ské magisterské obory.“*

2. Struktura studijních programů

Vycházíme z obecně sdíleného požadavku, že vzdělání učitelů musí být magisterské. Jeho celková kreditní hodnota je 300 kreditů, délka 5 let. Celková kreditní hodnota bakalář'ského studijního programu je 180 kreditů. Navazující magisterský program má hodnotu 120 kreditů. Procentuální podíl pedagogicko-psychologických a didaktických disciplín v rámci celého učitel'ského dvoustupňového vzdělání je 25 % z celkového počtu kreditů, což znamená 75 kreditů. Rozhodující podíl oborových didaktik je zařazen do druhé etapy studia.

Programy jsou převážně stavěny modulově, a to tak, aby si student svou kurikulární cestu variabilně volil, ovšem s přesně stanovenými povinnostmi. V bakalář'ských studijních oborech se zaměřením na vzdělávání je v důsledku modulové koncepce vytvořen základ budoucí dvouaprobační profilace studentů učitel'ské fakulty. Do rámce bakalář'ského studia jsou zařazeny variabilní moduly, které student volí podle svého zaměření. Zvolí-li student

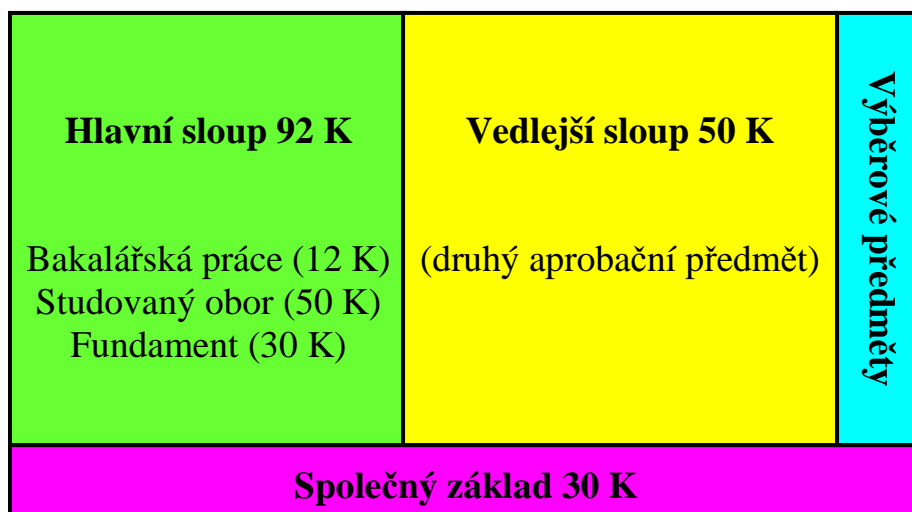
pedagogický směr, volí vedlejší sloup v hodnotě 50 kreditů, který svou předmětovou skladbou představuje odborný základ druhého aprobačního předmětu. Jestliže student nehodlá pokračovat v navazujícím dvouaprobačním studiu učitelství, volí tzv. prohlubující vedlejší sloup. Tento modul představuje prohloubení studovaného oboru. Student bakalářských studijních oborů se zaměřením na vzdělávání tedy musí po absolvování prvního semestru (fundamentu) povinně volit mezi dvěma typy vedlejších sloupů.

Součástí každého bakalářského oboru tohoto typu je modul Společný základ se shodným kreditním ohodnocením a stejnou skladbou předmětů.

Předpokládáme, že značná část studentů bude volit cestu učitelského vzdělávání a bude pokračovat v navazujícím učitelském studiu. Část absolventů bakalářských studijních programů odejde do praxe, část bude moci pokračovat na jiných fakultách ZČU, ale i jiných vysokých škol. Podpoří se tím interfakultní prostupnost. Strukturované studium umožní získání učitelské kvalifikace i absolventům jiných typů škol. Předpokládáme, že této možnosti využijí i absolventi neučitelských magisterských programů, kteří učí na školách jako nekvalifikovaní učitelé. V případě potřeby nabídne těmto uchazečům fakulta přípravné kurzy, které vyrovnají disproporce ve vstupní úrovni zájemců o studium.

Náročné přechody mezi jednotlivými stupni budou tlumeny jednak pomocí překlenovacích bloků vytvořených z výběrových předmětů, jednak certifikátovými bloky zařazenými do rámce celoživotního vzdělávání.

Bakalářské studijní obory se zaměřením na vzdělávání

Magisterské navazující studium Učitelství pro 2. stupeň ZŠ
dvouoborové

<p style="text-align: center;">První aprobační předmět 34 K (didaktika 19 K obor 15 K)</p>	<p style="text-align: center;">Druhý aprobační předmět 34 K (didaktika 19 K obor 15 K)</p>	<p style="text-align: center;">Ped.-psych. modul 30 K</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Výběrové předměty</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Diplomová práce 18 K</p>
---	---	--	---	--

Magisterské navazující studium Učitelství SŠ dvouoborové

<p style="text-align: center;">První aprobační předmět 34 K (didaktika 14 K obor 20 K)</p>	<p style="text-align: center;">Druhý aprobační předmět 34 K (didaktika 14 K obor 20 K)</p>	<p style="text-align: center;">Ped.-psych. modul 30 K</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Výběrové předměty</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Diplomová práce 18 K</p>
---	---	--	---	--

Bakalářské studijní obory (prohlubující)

<p style="text-align: center;">Hlavní sloup 92 K</p> <p>Bakalářská práce (12 K) Studovaný obor (50 K) Fundament (30 K)</p>	<p style="text-align: center;">Vedlejší sloup 50 K</p> <p>(prohlubující modul)</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Výběrové předměty</p>
Společný základ 30 K		